

Prenumerata.

We Lwowie: rocznie 14 zł. 40 ct. kwartalnie 3 zł. 60 ct. miesięcznie 1 zł. 20 ct. półmiesięcznie 60 ct. Za odosłanie do domu miesięcznie 20 ct.

Na prowincji: rocznie 19 zł. 20 ct. półrocznie 9 zł. 60 ct. kwartalnie 4 zł. 80 ct. miesięcznie 1 zł. 60 ct. za półmiesiąca 80 ct.

Za granicą: Dopłaca się miesięcznie 1 zł. do sen miejscowych.

Prenumeratę przyjmuje się tylko od 1. 15. każdego miesiąca. Numer kosztuje 6 ct.

KURJER LWOWSKI

wychodzi codziennie także w Niedziele i Święta o godzinie 8. rano.

Administracja, Expedycja i Biuro Redakcji, przy ulicy Akademickiej 1. 3.

Ogłoszenia.

Od objętości wiersza petytowego pięcioletniowego 6 cent.

Reklamy w rubryce „Nadstanie” 20 ct. od wiersza.

Jedno ogłoszenie drobne do 6 wierszy 20 ct.

Dołączenia do Kurjera (Prospekta, cyrkularze etc.) przyjmuje się za cenę 1 zł. od 100 egz. dla zamiejscowych a 30 ct. od 100 egz. dla miejscowych prenumeratorów.

Rekopisów Redakcja nie zwraca.

Listy reklamacyjne nieopieczętowane nie podlegają opłacie.

Dziś: Anny matki Marji.

Piatek. Natalii p. Jukundy.
Sobota. Inocentego p.

Nie dziela. Marty.
Poniedziałek. Abdona i Sennena.
Wtorek. Ignacego L. Ernestyuy.
Sroda. Piotra w Okowach

Kalendarz myśliwski.
Wolno polować na jelenie, kozły (rogacze) ptactwo wodne i błotne w ogólności przepiórki i dzikie gołębie.

Wschód Słońca o 4 godz. 32 minut.
Zachód Słońca o 7 godz. 36 minut.
Długość dnia 15 godz. 14 minut.
Barometr nieruchomy.

Numera „Kurjera Lwowskiego” sprzedaje administracja przy ulicy Akademickiej 1. 3 od pół do 8 rano do 8 wieczór i wszystkie lwowskie księgarnie.

Przyjaciół naszego pisma i w ogóle osoby, mające zamiar dostarczać nam informacji, zawiadamiamy, że Redakcja nasza otwarta jest od godziny **9 rano do 8 wieczór** przy ulicy Akademickiej 1. 3, a od godziny **9 wieczór do północy** w lokalu drukarni, ulica Halicka 1. 46.

SESJE SEJMOWE.

Przez otwarte okno mojej pracowni wlatuje z ogrodu pszczoła, przynęcona wonią bukietu róż, stojącego w flakonie na biurku.

Brzęczy i huczy, przeszkadza mi pracować, więc zapalam cygaro, aby ją dymem odpędzić.

Odlatuje nieboractwo, ale myli się w drodze i zamiast do otwartego, trafia do zamkniętego okna. Uderza się głową o szybę i spada na dół ramy. Powstaje i poczyna łapkami, przy pomocy skrzydeł, wspinać się po szybie ku górze. Dochodzi do góry, trąca się o ramę i leci znów na dół. Znowu powstaje, znowu się wspina, osiąga góry, uderza się tak jak wprzód i znowu na dół spada. I powtarza się to sto, dwieście razy, zresztą, któż będzie miał dość cierpliwości, aby ich liczyć zrachować? Biedne to stworzenie będzie chodziło z dołu do góry, nęczone światłem, przeświecającem się przez przezroczystą szybę, a podsypane nadzieją, że przecież w tej włóczędze natrafi na otwór, który ułatwi uciecz-

kę do ogrodu; i będzie z góry spadało na dół, powstawało i rozpoczynało wędrówkę ponownie. I dziać się to będzie dopóty, aż skończy palić cygaro i wyjdę z pokoju. Wtedy woń róży cofnie pszczołę od okna, po którym mogłaby całą wieczność włóczyć się nadaremnie, bez znalezienia drogi do wyjścia.

Przyznasz zapewne czytelniku, że zbyt inteligentną pszczoła ta nie jest, bo gdyby była, powiedziałyby sobie przecież po paru próbach bezskutecznych, iż trzeba snąć szukać innej drogi dla dopięcia zamierzonego celu.

Od tego eksperymentu z pszczołą, przeniesmy się teraz myślą do naszych spraw sejmowych.

Mieliśmy przeszło dwadzieścia sejmowych sesyj i każda była za krótką. Miewaliśmy podczas tego czasu po sześć, siedm, a nawet czasami i po osm dzienników politycznych; a każdy z nich przynajmniej dwa razy do roku napisał artykuł, wyrzekający na rząd za krótkie trwanie tych sesyj. Było więc conajmniej w ciągu naszego konstytucyjnego żywota dwieście artykułów, na jedną modłę uszytych i tak samo do siebie podobnych, jak podobne są do siebie wędrówki pszczoły od dołu ku górze po szybie zamkniętego okna.

I może kto mniema, że nasza publicystyczna pszczoła porozumiała od tej bezużytecznej wędrówki, przekonała się, że rząd nie temu nie jest winien; że przyczyna krótkiego trwania sejmowych sesyj tkwi właśnie gdzie indziej i że chcąc dopiąć zamierzonego celu, trzeba uderzyć w wręcz przeciwnym kierunku?

Bynajmniej. Gotowem iść o zakład, iż jeszcze drugie dwieście spółdzi artykułów publicystyczna muza galicyjska, identycznie podobnych do poprzednich, tak samo jak tamte bezcelowych,

tak samo jak tamte nieprowadzących do otwarcia okna.

Bo w danym wypadku otwartem oknem jest ta koterja, która nami włada i zwie się rządem moralnym.

Dopóki u steru stał gabinet centralistyczny, można jeszcze było z pewnym pozorem słusności prawić ludowi o usiłowaniu rządu, skierowanych do obniżenia wartości sejmu, przez odjęcie mu czasu do pracy. Parę razy było tak nawet w istocie. Z tych paru wypadków, rozciągając analogję na resztę sesyj sejmowych, można było przy zręcznej dialektyce zwalić na rząd całą winę.

Ale teraz stoi u steru gabinet, któremu nie tylko nie zależy na tem, czy Sejm galicyjski krócej czy dłużej obraduje, ale któryby chętnie oddał mu całe ferie rajchsratowe, byle choć tym niewinnym krokiem złożyć dowód jakiego sprzyjania krajowi. Hr. Gaaffe klasnąłby w dłonie, gdyby mu nastęczono tak taniej i w niczem go niekrepującej sposobności do pokazania nam, że przecież jego gabinet różni się w czemkolwiek od poprzednich.

A jednak tego nie czyni. A wiesz czytelniku dla czego? Bo go o to proszą, aby tego nie robił. Bo ci, którzy stanowią nasz rząd moralny, nie chcą się pozbyć możności powiedzenia krajowi: „*Myśmy chcieli przeprowadzić tę i owę reformę, pragnęliśmy szczerze, bo nam gorąco na sercu leży przyszłość kraju. Ale cóż? Rząd nie dał nam czasu. Zaledwie mogliśmy budżet uchwalić.*”

I gniew kraju uderzy w szybę, która Bogu ducha winna. A otwarte okno śmiać się w kułak będzie z naiwności tej muzy dziennikarskiej, która dwieście razy szyje z jednostajnych frazeologicznych gałganów szatę do zakrycia tych, na

1)

COELIO.

Szkic ze wspomnień

WIKTORA GÓMULICKIEGO

Na Starem Mieście gra katarynka...

Dzień jest szary, bezbarwny, jeden z tych, jakie trafiają się u nas tak dobrze w czerwcu, jak w listopadzie.

Czworobok stłoczonych kamienie wygląda jak spłowiała dekoracja „Hugonotów” lub „Jana z Lejdy”. Mury są w części popielate, a w części zgnió-zielone. Na tych i na tamtych pełno plam z wilgoci i łaz z opadłego tynku. Rzędy okien szczelnie zamkniętych błyszczą matowo, nie odbijając w sobie ani jednego słonecznego promyka.

Nad czarnymi paszczami sieni, znaki rzemieślników wiszą nieruchomo. Wielki blaszany klucz i także, czerwono malowana rękawiczka, ani drgną w cichem i zgęstniałem powietrzu. Wiatr nie porusza nawet paczką waty, zawieszoną przed lichym warstwą waciarza.

Wśród kramów, zajmujących środek rynku, przewija się leniwo kilka bab, kilku żydów i trzy czy cztery psy głodne i ponure. Gromada wróbli rozgrzebuje lęklonie garść słomy, strząśniętej z chłopskiego wózka. Mizerny szweczyna wybiegł z poddasza po skóry i wraca szybko, stukając po kamieniach dziurawymi pantoflami. Kilkolletnia dziewczynka o podsiniawych oczach dźwiga z tru-

dnością konew wody, a matczyna chustka, w która się owinęła, wlecze się za nią po chodniku. Emeryt sunie zwolna, ścisnąc pod pachą owinięty w bibułę chleb, który osobiście kupił w piekarni; rzeźnik z kaszarką idą do Fukiera na „lampkę”, a tam w dali, na rogu, przed brudnymi drzwiami szynkowni, stoi piaskarz i gałkaniarka i o czemś pilnie rozprawiają.

Zresztą, głucho tu i zacisznie. Rynek zdaje się odcięty od reszty miasta. Wszystko, co w ognisku stołecznego życia wre, burzy się, huczy, tutaj dobiega tylko w stłumionem echu. Próżno byś szukał w tym kącie nowego kroju sukien i nowego kroju idei. Przecież parciu niszczącej fali postępu osłonił się rynek szaniami kamienie o grubych murach i dachach zębatach. W odosobnieniu tem drzemie, modli się, zażywa tabakę i odczytuje przy pomocy okularów pozołtkę karty kroniki...

Starym piersiom tu swobodnie, ale młodemu duszno. Skarżą się też one światu nierzadko kaszlem suchotniczym — albo suchotniczą płoską.

* * *

Na Starem Mieście gra katarynka.

Dźwięki jej nerwowe poczynają galwanizować zwolna obumarły rynek. Po murach przebiegają ciepłe dreszcze; ludziska na chodniku zwa- wiew się poruszają.

Odemknął się jeden i drugi lufcik; tu zaszczebiotał kanarek, owdzie kos zagwizdał. Szлды zachwiały się na pordzewiałych zawiasach. Blaszany klucz trącił swą sąsiadkę rękawiczkę, jakby chciał powiedzieć: „Obudź-no się, kumo!”

A trzpiotowata paczka waty jęła podrygiwać tańczyć w powietrzu tak prawie wesoło, jak zapomniany na suchem drzewie wisielec.

Na domiar uciechy zabłąkał się pomiędzy mury promień słońca. Drasnął on ukośnie jedną połącz domów i wnet zapaliły się w szybach złote płomyki, a okna drugiego piętra w kamienicy naróżnej rozgorzały jak dwie pochodnie.

Okna te tak samo gorzały i wówczas, gdy stawał w nich błąd mój przyjaciel, targając gorączkowo ezarne jak heban włosy i przysłuchując się z błyszczącymi oczyma tętnom staromiejskiego życia. O! bo kochał on to życie nad wszystko. Kochał je nawet lepiej, niż samego siebie. Lekarze powtarzali mu, że go powietrze tamtejsze zabija — on im nie wierzył. Krytycy mówili, że w tem otoczeniu talent jego marnieje — on się śmiał z tego.

Biedny przyjaciel!

Uroił sobie, że szczęście mieszka w poczar-niałych od starości murach, wśród powszednich ludzi, wierzących w przyszłe życie i chodzących co rana na „prymarję”.

Na szerokim gościńcu życia, wśród tłumów krzykliwych i potracających się brutalnie, przestawał być sobą. Każdemu ustępował z drogi, w każdym wyższego od siebie uznawał.

Lęklność jego stała się przysłowiową. Dla tej lęklności nawet przezwaliliśmy go Coeliem, od imienia jednego z Mussetowych bohaterów...

Biedny przyjaciel! biedny Coelio!

* * *

Na Starem Mieście gra katarynka...

Nic tak nie obudza zdrzemniętych wspomnień, jak muzyka. Dzięki skocznym jej taktom,

których właściwa wina spoczywa krótkiego trwania sesji sejmowych.

Swoją drogą, my z naszego zapatrując się stanowiska, żadnej nie przywiązujemy wartości do długich sesji. Bo sądzimy, że pod względem ustawodawczym rezultat jest ten sam, czy sejm, złożony przeważnie z wstecznych żywiołów, odrzuci po miesięcznej debacie jakiś projekt reformy, czy też pod pretekstem, że czasu nie ma, nie zasiądzie wcale do debaty nad nim. A pod względem ekonomicznym, krótkie sesje są o wiele lepsze. Dzień sejmowy, licząc dyety poselskie i wszystkie inne wydatki, kosztuje nas mniej więcej 1,000 złr. Dla kraju tak jak nasz ubogiego, wydać jakie 20 do 30 tysięcy na przedłużenie sesji, a na polu ustawodawczym otrzymać to samo zero, byłoby zaprawdę marnotrawstwem.

Więc my w dzisiejszych warunkach nie dobijamy się wcale o dłuższe sesje, ale pragniemy tylko, aby już zaniechano tego niedorzecznego rzucania się na rząd, skoro nie jego w tem winna, że sesje sejmowe są krótkie.

Elin.

KRONIKA.

Muzyka wojskowa grać dzisiaj będzie o godzinie 6 wieczorem przed gmachem namiestnictwa. Program jest następujący: 1) Marsz Zistlera, 2) Uwertura z op. „Stradella“ Flotowa, 3) Walc Zistlera, 4) Fantazja Bacha, 5) Polonez Ogińskiego, 6) Fragmenta z op. „Romeo i Julja“ Gounoda, 7) Reverse Vieuxtempa, i 8) Schnell-polka Straussa. Program ten wykona kapela pułku nr. 80.

Posiedzenie Rady miejskiej odbędzie się dzisiaj o godz. 6 wieczorem. Na porządku dziennym między innymi: sprawa zabezpieczenia pomieszczenia dwóch kadr obrony krajowej; sprawa budowy szkoły im. Czackiego i projekt aktu fundacji byłego towarzystwa Opieki Narodowej.

Ankieta sanitarna miasta Lwowa, której zwolanie postanowiła Rada miejska na przedostatnim swem posiedzeniu, odbyła wczoraj celem ukonstytuowania się pierwsze swoje posiedzenie.

Składa się ona z czterech lekarzy zasiadających w Radzie miejskiej, drów Czyżewicza, Longchamps, Witza i Żulińskiego, z dwóch członków krajowej Rady zdrowia, dwóch z Towarzystwa lekarskiego i z protomedyka dra Biesiadeckiego. Miejmy więc nadzieję, że teraz, gdy już mamy ukonstytuowaną ankietę, to weźmie się ona rąco do dzieła i cośkolwiek podniesie higieniczny stan naszego miasta.

letnie, słoneczne poranki, jakie ongi wspólnie z przyjacielem spędzałem, stają mi przed oczyma jasno, jak na dłoni.

W obszernej komnacie, o sklepieniu ostrołukowym i murach pocentkowanych wilgocią, okna były otwarte. Wdzierały się niemi do środka fale słońca, gwar przekupniów, piszczenie drobiu, oraz ostry zapach świeżej włoszczyzny, którą zasypane były stragany.

Coelio siedział przy starym fortepianiku, z książką, nutami, kajetem i ołówkiem. Tłumaczył i podkładał pod muzykę libretto francuskiej operetki. Zarabiał na chleb wesołością, jak inni zarabiają rąbaniem drzewa. Liczył pracowicie zgłoski, wygładzał rymy i silił się nad nadaniem im poryjającej werwy. A brzęczący fortepianik wyśpiewywał pod jego palcami warjackie melodie, stłumionym i nosowym głosem kościelnej baby.

Operetka ta ograna już dzisiaj przez wszystkie katarynki, a co gorsza, przez wszystkie ogródkowe teatry — ma swoją historję. Człowiek, który zaczął ją spolszczać, w połowie roboty, pomiędzy jednym a drugim kupletem, umarł. Przyjaciół mój dostał ją po nim w spuściźnie, i i pracę swą rozpoczął od tego, iż na rękopiśmie w miejscu, na którym zatrzymał się poprzednik, nakreślił czarny, żałobny krzyżyk. Dziś, ile razy słucham owej krzykliwej operetki, i zawsze w połowie środkowego aktu staje przedemną duch zmarłego pracownika i zimny dreszcz mną wstrząsa. A jest to miejsce, którym „publiczka“ najbardziej się delectuje.

Takie to bywają niekiedy komentarze do wesołych operetek.

(Ciąg dalszy nastąpi).

Dr. Longchamps senior, wziął się energicznie do opisanego w naszym piśmie wypadku wrzecznej cholery przy ulicy Ormiańskiej. Na skutek jego zabiegów przesłuchano protokolarnie niemal wszystkich lokatorów kamienicy pod l 31, i gdy przyszło stawać do protokołu, cofnęli oni oczywiście wszystko to, co przedtem rozgłaszali. Już to przyznać należy, że skłonność do kłamstwa z jednej strony, a z drugiej brak cywilnej odwagi, jest charakterystyczną stroną naszego społeczeństwa. Ubrać redakcję w jaką fałszywą wiadomość każdy jest gotów, ale gdy przyjdzie do protokołu, każdy się wyprze słów swoich i na wszystkie świętości przysięgać się będzie, że nic podobnego nie mówił. Najlepiej jednak na całej tej sprawie wyszedł właściciel owej kamienicy, żyd, niejaki Luft. Naza jutrz po naszym doniesieniu zgłosił się do nas z oświadczeniem, że nam wytacza proces cywilny o stratę 550 złr. jaką poniósł w skutek tego, że jeden z lokatorów, przerażony podaną w naszym piśmie wiadomością, wymówił mu swe pomieszkanie. Tymczasem rzeczy tak się złożyły, iż w protokołe musiał sam zeznać, że nie jemu lokator, ale on lokatorowi na tydzień przedtem mieszkanie to wymówił. Ale co za spryt żydowski, nieprawdaż?

Wypadek fatalny miał miejsce przedwczoraj. Budowniczy tutejszy, p. Wierzbęta, prowadzi budowę koszar dla konnicy na Żółkiewskim. We wtorek chciał jednemu z robotników pokazać, jak ma babę pale zabijać. W tym celu zbliżył się do baby i kilka razy nią w pal uderzył, potem oddał robotnikowi, a sam tymczasem zwrócił wzrok w inną stronę. Robotnik nie spostrzegłszy, że noga p. Wierzbęty spoczywa na palu, spuścił babę, a ta spadając zgruchotała mu palec u stopy. Omdlałego z bólu budowniczego odwieziono do domu, gdzie dopiero dano mu pomoc lekarską.

Betriebs-Direction. Zgadnij łaskawy czytelniku, jaka to instytucja używa u nas tego tytułu? Oto szanowna nasza kompanja tramwajowa, której my oddaliśmy na lat 50 we władanie nasze ulice. Przyniesiono nam świadectwo, wydane przez tę instytucję jednemu z jej urzędników. Świadectwo to nosi tytuł *Führungs-Attestat*, wystawione jest pod datą „11 Februar 1882“, a u spodu ma pieczęć „*Betriebs-Direction der Lemberger Tramway*“; podpis dyrektora *Schustera*. Ze całe świadectwo napisane po niemiecku, że wystawione było Polakowi i że z polskich kapitałów instytucja ta żyje, — domyślisz się zapewne sam szanowny czytelniku..

Korespondent Gazety Narodowej.

Vaterland otrzymał korespondencję z Lublany, w której mu donoszą, że przybył tam podczas pobytu cesarza niejaki „Ritter von Smólski“, który w kołach narodowców przedstawił się jako sprawozdawca „Narodnich Listów“ „Gazety Narodowej“ i „Pester Lloyd'a“, nie wspominając atoli nic o tem, że pisuje również do żydowskiego „N. Wien. Tagblattu“, gdyż w takim razie narodowcy zupełnie inaczej by się z nim obeszli.

Owoż we wszystkich tych pismach pojawiły się korespondencje z Lublany, ale wprost przeciwnie; bo gdy w trzech pierwszych były one mniej więcej przedmiotowe, to w ostatniej, czyli „N. Wien. Tagbl.“ wprost przeciwnie i fałszywe. Szanowny „Ritter von Smólski“ nie zawahał się oczernić Słoweńców, iż wywołali burdy i udzielił im surowego skarcenia za ich nietaktowność, której nawet obecność monarchy nie zdołała pohamować.

Donosi dalej korespondent „*Vaterlandu*“, że p. Smólski równocześnie oddawał w urzędzie telegraficznym wprost sprzeczne korespondencje, na co zwrócili uwagę sami urzędnicy telegraficzni i zawiadomili o tem władzę.

Że p. Smólski oczernił wprost Słoweńców, potwierdza sam „*Vaterland*“ pisząc, że jeżeli były jakie zajścia, to wywołali je nie narodowcy, ale sami Niemcy.

W końcu winażuje „*Vaterland*“ „*Narodnim Listom*“ i „*Gazecie Narodowej*“, że posiadają tak zanego korespondenta w osobie p. Smólskiego, a do tych gratulacyj, chyba i nam się przyłączyć wypada...

Teatr letni czyli owa szopka, która była ozdoba ulicy Majerowskiej, zniknie za kilka dni z powierzchni naszego grodu. Wczoraj poczęto ją rozbierać i materiał przewozić na Zofjówkę, gdzie mają z niego budować baraki dla wojska.

Wycieczka głodowa i kolonje wakacyjne. Umieściliśmy w nr. 114 naszego pisma zupełnie przedmiotowe opisanie głodowej, z winy p. Stillera, wycieczki do Morszyna; dziś otrzymujemy

w tej samej sprawie pismo od komitetu, które z największą przyjemnością ogłażamy. Pismo to opiewa:

„Szanowna Redakcjo!

Dnia 19 b. m. odbyła się wycieczka do Morszyna, w której 200 uczestników walnego zgromadzenia pedagogicznego wzięło udział, złożywшы z góry opłatę po 1 złr. za podwieczorek. Ponieważ jednak przedsiębiorca, który się podjął dostarczyć podwieczorki i kwotę 100 złr. jako zadatek kilka dni poprzód pobrał, nie dotrzymał umowy i nie przygotował zamówionych wiktuałów, przeto Komitet wycieczkowy na wyraźne żądanie uczestników wycieczki, postanowił pozostałą w kasie kwotę 100 złr. ofiarować na rzecz kolonji wakacyjnej, którą Zarząd główny towarzystwa pedagogicznego w b. r. w Żabinu urządzić zamierza. Spodziewamy się, że wszyscy — nie wyjmując nawet p. przedsiębiorcy niedoszedłego podwieczorku — zgodzą się najchętniej na takie załatwienie sprawy, które potwierdzi stare a poczytwe nasze przysłowie, że „niema nic złego, co by na dobre nie wyszło“.

Komitet wycieczkowy“.

Projektowi komitetu szczerzy poklask dajemy. Przynajmniej biedne dzieci skorzystają z tego faktu, a właściciel Morszyna będzie mógł powiedzieć sobie, że choć mimowolnie przyczynił się do stworzenia dobrego dzieła.

Marsz tryumfalny na cześć odsieczy wiedeńskiej skomponował pan Wilhelm Czerwiński. Wczoraj o godz. 3 po południu odbyła się w koszarach w ogrodzie Jabłonowskich próba tego marszu w obecności kilkunastu osób ze świata artystycznego i literackiego. Kapela pułku nr. 9 pod dyrekcją kapelmistrza Falla wykonała ten utwór, który uzyskał powszechny i szczerzy oklask. Bo też w istocie marsz ten jest ładny. Motyw, rozwijający się na misternie zbudowanym akompaniamencie, jest prześliczny, pełen naturalnej majestatyczności, nienapuszzonej, a zarazem pełen wdzięku. Szczerze naszemu utalentowanemu kompozytorowi winażujemy tego nowego a tak pięknego utworu.

Zapiski policyjne. Skradziono pani R. R. l. 29 na Cetnerówce zegar o ciemnego koloru podstawie, białej tarczy, w górnej części z rzeźbą z brązu, przedstawiającą Wenerę z kupidynkami, cały okryty srebrną gazą; a panu S. D. z pomieszczenia l. 2 ulica Ormiańska: 12 srebrnych stołowych łyżek, 12 takichże łyżeczek od kawy, 3 łyżki półmiskowe, 2 chochle, 2 cukierniczki i 2 solniczki, wszystko to ze srebra i znaczone literami L. E.

† **Dr. Adam Świrski**, lekarz zakładu kąpielowego w Iwoniczu, stale praktykujący w Jaśle, zmarł na udar mózgowy nagle w poniedziałek o godzinie 9 rano, w wieku lat 43. Goście kąpielowi, pragnąc dać wyraz uczucia szczerzego żalu i sympatji dla zmarłego, uchwalili odbyć pogrzeb wspólnym kosztem, — jakkolwiek stosunki prywatne zmarłego pozwalały zająć się tem jego rodzinie. Jest to najwyższy wyraz hołdu dla nieboszczyka, który życiem uczciwym i nieskazitelnym oraz rozległą wiedzą, zasłużył sobie na w zupełności.

Z Iwonicza donoszą nam o odbytych w ciągu ostatnich dni kilku zabawach, jako to o sobotnim koncercie na rzecz miejscowych ubogich i balu połączonym z loteryją fantową, który miał miejsce w niedzielę. Obie te zabawy powiodły się wymiennie: koncert przyniósł dochodu 200 złr. a bal i loteryja około 500 złr. W koncercie — zaimprovizowanym na przedce, bo urządzono go w ciągu 24 godzin, brały udział wszystkie sfery towarzystwa Iwoniczkiego i ztąd też powodzenie jego przeszło wszelkie oczekiwanie. Nie małym magnesem były dowcipne afisze, rysowane przez p. Fr. Jar... wielkiego talentu artystę-amatora, a przedstawiające wybitniejsze typy miejscowych gości. To też procesjonalnie chodzono od jednego do drugiego afisza, witając wybuchami śmiechu pełne humoru pomysły ilustratora. Bal nudał się również świetnie; w kadrylu i mazurze przesunęło się par 26, a ochozca zabawa trwała do godziny czwartej rano.

Cholera. Najczynniejszym i najenergiczniejszym, który z prawdziwą męską odwagą wystąpił przeciwko straszному wrogowi — zarazie, jest był szef policji i gubernator Kairu Achmed pasza Dramoli, mąż cieszący się wielką u ziomeków swoich popularnością. Za jego inicjatywą, jako członka Rady sanitarnej w Kairze, postanowiono dzielnicę najbardziej przez epidemję dotkniętą spalić, a mieszkańców tymczasowo przesiedlić na pustynię. Już w nocy dnia 22 b. m. rozpoczęto przy pomocy

wojska uchwałę powyższą w czyn wprowadzić, zmuszając mieszkańców do opuszczenia domów. Przerazające sceny miały się z tego powodu odbywać, wojsko musiało formalne walki staczać, aby skłonić krajowców do przesiedlenia się.

Śmiertelność powiększa się ciągle, tak w Kairze jak i w innych miejscowościach epidemją nawiedzonych, do czego przyczynia się głód, gdyż w niektórych miejscowościach ludność uboga, oprócz ryb suszonych i padliny, nie ma żadnego innego pożywienia, nie mówiąc już o zaniedbaniu najprostszych przepisów sanitarnych, do których ludność zastosować się nie chce, lub nie może.

Piszą naprzykład z Kairu, że zwłoki zmarłych na cholere przenoszą przez miasto w zaledwie przymkniętych trumnach, odzież zmarłych w szpitalach wydają napowrót krewnym, którzy użytkują ją dalej, temi samymi naczyniami, z których zarażeni piją, posługują się i zdrowi.

Nie dziw więc, że zaraza z taką srogością wybuchła i tak kolosalny haracz z ludzi każe sobie płacić. Jak wczorajszy telegram przyniósł, zmarło w Kairze przedwczoraj 500 osób z górą. W Aleksandrii dotychczas nie zaszedł nowy wypadek cholery.

Sprawa Tisza - Eszlerska. Dzwudziesty siódmy dzień rozprawy zeszedł przeważnie na odczytaniu różnych aktów i protokołów, przesłuchano tylko dwóch świadków Kakoczy'ego i akuszerkę Amalję Bukta.

Kakoczy siedząc za pobicie rok w więzieniu w jednej celi ze Szmilowiczem, słyszał od niego o przemyceniu trupa. Mówił mu nawet Szmilowicz, że nie obawia się już kary, gdyż przyznał się do wszystkiego, mianowicie, że przewoził zwłoki i dał za pomoc w tej sprawie flisakom 50 złr.

Szmilowicz zapiera się, aby mówić kiedy o tem. Ku ogromnemu zdumieniu publiczności żaden z obrońców nie rzucił się na tego świadka i przesłuchanie jego skończyło się bez żadnego z ich strony pytania.

Amalja Bukta zeznała tylko, że pamięta, iż Maurycy Scharf urodził się w roku 1868.

Prokurator Scheiffert oznajmił, iż otrzymał urzędowe doniesienie, że oskarżony Ignacy Klein w styczniu z. r. zebrał w Steinamanger powiedział, że posiada ważne o sprawie Eszlerskiej wiadomości, że wie, kto zamordował Estere, nie wie jednak, gdyż i tak rozprawa sądowa wykryje zbrodniarza.

Ignacy Klein, który podczas powyższych słów prokuratora widocznie był zmieszany, na pytanie prezydenta zapiera się tego.

Następnie odczytano jeszcze odmowną odpowiedź wice-zupana na podanie Józefa Scharfa o odanie Maurycego pod inną opiekę, co zelektryzowało znowu obrońców i pobudziło ich do ożywienia rozprawy wycieczkami na władze administracyjne.

W końcu po zaprzysiężeniu Amalji Bukta, odczytał przewodniczący rozprawę do wtorku.

Uchwała trybunału sądowego zaprzysiężenia M. Scharfa, była ostatnim aktem postępowania dowodowego, które ukończono we wtorek. Zaprzysiężenie zaś świadka jest aktem wielkiego na wydanie wyroku znaczenia, gdyż zeznania świadka zaprzysiężonego mają dla sędziów dowód stanowczo decydujący.

Przywołano zatem do sali Maurycego, aby w jego obecności oświadczyli się prokurator i obrońcy, czy są za, lub przeciw zaprzysiężeniu.

Pytanie oczywiście tylko dla formalności postawiono, gdyż wszyscy zgodnie zaprotestowali przeciwko zaprzysiężeniu. Zazwyczaj prokurator ob staje za odebraniem przysięgi od świadka dowodowego, w tym atoli wypadku, bądźmy grzeczni i przypuścmy, że nic innego, tylko wzgląd na małoletność Maurycego skłoniła go do sprzeciwienia się zaprzysiężeniu jego...

Obrońcy zaś oprócz powyższego argumentu nie poskąpili Maurycemu wielu innych zarzutów, które zdaniem ich, są przeszkodą w odebraniu od niego uroczystej przysięgi. Dr. Eötvös poszedł jeszcze dalej, porównując Maurycego z tak zwanymi w Anglii świadkami koronnymi, gdyż zdaniem tego zaciekrzewionego obrońcy żydów, Maurycy świadczył z ramienia komitatu.

Prezydent surowo skarcił zuchwałę to wyrażenie obrońcy, poczem trybunał udał się na ustęp i po całogodzinnej naradzie uchwalil nie odbierać od Maurycego przysięgi z tego powodu, iż jest małoletnim.

Podczas narady trybunału odegrała się w sali scena między Józefem Scharfem a jege synem.

Maurycy stał nieruchomy, trzymając się kratki, w tem nagle przyskoczył ku niemu ojciec jego i zawołał: „Synu strzeż swojego życia. Będą się starali zgładzić cię, abys nie zdradził kiedyś swych nauczycieli!”

Byłby może jeszcze więcej pięknych rzeczy wypowiedział na ten temat, ale przeszkodzili mu woźni, którzy wyprowadzili go z sali.

Zmowa urzędników telegraficznych w Stanach Zjednoczonych przybiera coraz szersze rozmiary. Wczoraj donosiliśmy, że 375 telegrafistów zaprzestało pracować w Nowym-Yorku, według zaś najnowszych doniesień, przyłączyli się do nich telegrafisci wszystkich niemal miast Stanów Zjednoczonych. Obecnie nie mniej, jak 1300 telegrafistów wstrzymało się zupełnie od czynności, a nawet urzędy telegraficzne europejskie nie gwarantują już za doręczenie nadawanych do Ameryki depesz telegraficznych.

Nie tylko telegrafisci strejkują w Ameryce. Jak bowiem donoszą *Times'owi*, przeszło 2000 robotników w fabryce stalowych wyrobów w Chicago zaprzestało roboty, żądając wyższego wynagrodzenia. Z tego samego powodu musiano zamknąć piętnaście dużych fabryk tytoniu, wskutek czego 10000 robotników chodzi bez żadnego zarobku.

Niezwykłe zjawisko obserwowano w tych dniach w okolicy między Rivoli a Turynem. Olbrzymi rój pstrych motyli, jakich nigdy jeszcze nie widziano, poruszał się w kierunku od pierwszej z wymienionych miejscowości ku Turynowi. Motyle, podobnie jak ptaki przelotne na wędrownkach swoich wiosennych i jesiennych były uszykowane podług pewnego prawidła, tak, że w 10-ju można było rozróżnić rodzaj awangardy, oraz oddziałów po obu bokach i w odwodzie głównej masy tej skrzydlatej kolumny. Różnie sobie tłumaczono to zjawisko, lecz przyczyny jego nie zdołano dociec.

Sztuka i natura. Towarzystwo dramatyczne jednego z teatrów berlińskich udało się na letni sezon do Szwierinu. Na scenie „Thaliatheater” miała się rozpocząć próba. W głębi audytorjum słychać było głosy, które reżyser psykaniem usiłował uciszyć, ale nadaremnie, gdyż żywa rozmowa wzmagala się coraz bardziej. Zwraca się tedy, w myśli, że to służba hałasuje, ale ze zdziwieniem widzi kilku panów i oficerów, którzy ugrupowani około stołu żwawo debatują. Ziritowany prowincjonalnym zwyczajem wpuszczania osób obcych na próby, odwraca się, siada w swem krześle reżyserskiem i daje znak rozpoczęcia próby. W scenie drugiej wchodzi na scenę jedna z artystek i z okiem na dół spuszczone podchodzi aż do buki suflera. Tu podnosi wzrok, wydaje przeraźliwy okrzyk i zasłaniając twarz rękami, ucieka w głąb sceny. Nim jeszcze reżyser miał czas przyjść do siebie ze zdumienia, wchodzi „sentymentalna” artystka i zaledwie rzuciła wzrok na salę widzów, wydaje jeszcze straszniejszy okrzyk, okreca się w kółko i pada na fotel kryjąc twarz w poduszce. Nadchodzi reszta towarzystwa, między innymi „komiczna mama”, która na widok tajemniczej głębi audytorjum staje z ustami na pół otwartymi, nieruchoma i niema, i gdyby nie peruka, mogłaby powiedzieć z Virgilem: steterunt mihi comae et vox faucibus haesit. Rozwścieczony już do najwyższego stopnia reżyser, odwraca się, aby wyprosić nieproszone gości, ale sam staje osłupiony i oczom swoim wierzyć nie chce... w głębi sali stoi rząd młodych mężczyzn, toaletta ich kompletna w kącie złożona, a oficerowie... to komisja asenterunkowa, której właściciel teatru wynajął salę do poboru żołnierzy.

Cudowne kolumny. W kantonie Canon w Kalifornii znajdują się trzy skały mające postać kolumn, tak wysokich przynajmniej jak egipskie piramidy. Kolumny te stały się obecnie celem licznych pielgrzymek zabobonnych ludzi, którzy przybывая przyciągnięci wróżbami trzech starych Meksykanek. Baby te utrzymują iż obecują z duchami, że je widzą tak dokładnie, jak gdyby miały postać ludzką.

Jak tylko duchy się ukazują, wszystkie trzy wiedźmy idą naprzeciwko nich, podają im ręce, całują je, i rozmawiają jak z żywymi osobami. Po takim obcowaniu z nadprzyrodzonymi istotami, baby nauczają lud i głoszą mu, że te trzy skaliste kolumny są wewnątrz puste i tworzą olbrzymie świątynie, że niebawem zjawi się z Meksyku prorok, który te świątynie swoim wiernym otworzy, a któkolwiek się do nich dostanie, mężczyzna czy kobieta, to zerwie przez to samo wiążące go małżeńskie łańcuchy i posiadzie wybraną przez siebie osobę. Środek uzyskania rozwodu bardzo łatwy, jak wi-

dzimy, trzeba się tylko do wnętrza skał dostać. Ze się trzy stare baby warjatki znalazły, które plotą androny, temu bardzo dziwić się nie można, ale co dziwniejsza, że znajdują one tysiące słuchaczy, którzy z dalekich stron przybywają, przyglądają się ich czarodziejskim hecom, słuchają przepowiedni i oczekują przyjścia proroka, mającego wrota od skał otworzyć. Napływ tej gawiedzi jest tak liczny, że w niektórych miejscowościach zbrakło pastery do pilnowania trzód, i rąk do zebrania zboża.

40.000 rubli za koran. W ubiegłym tygodniu zwiadał bucharyjski następcą tronu Said-Abdul-Agat-Khan, w towarzystwie licznej świty swoich poddanych i ministra dworu, bibliotekę cesarską w Petersburgu. Kiedy młodemu księciu pokazano koran, który Rosjanie po zajęciu Samarkandu do Petersburga zabrali, padł następcą tronu wraz z całą świtą na kolana i odmówił modlitwę przed świętą księgą, zroszoną krwią synów Alego, który był zięciem Mahometa.

Po ukończonej modlitwie ofiarował książę 40000 rubli za tę księgę, car jednak obiecał zrobić mu z niej prezent.

W Buenos-Ayres, stolicy Rzeczypospolitej Argentynskiej w południowej Ameryce, wychodzi obecnie czeski dziennik p. t. *Iskra Slawianska Slobode*. W Stanach Zjednoczonych wychodzi także jak wiadomo parę pism czeskich.

Ludzie z ogonami. Od dawna już twierdzono, że istnieje szczep indyjski w Paragwaju, którego przedstawiciele zaopatrzyla natura w zupełnie rozwinięte ogony. Ponieważ nie było na to dostatecznych dowodów, starano się twierdzenie powyższe sprowadzić do rzędu bajek. Niedawno atoli doniósł dr. Ludwik Piccarello do „South American Journal”, że niejaki Don Francisco Gvicochea, zamieszkały w Posadas, ma u siebie siedmioletniego chłopca indyjskiego, z ogonem na 6 do 8 cali długim, brat zaś tego chłopaka, posiadający taką samą ozdobę, znajduje się w posiadaniu pułkownika Rudicindo Roue. Obydwaj pochodzą ze szczepu, przebywającego w Paragwaju, pod nazwą Guyacjagu. Chłopcy, niedawno w niewole więzi, utrzymują, że wszyscy członkowie ich plemienia mają podobne ogony.

Czapki dorożkarskie. „Jużnyj Kraj” donosi, że w tych dniach w Charkowie jeden dorożkarz rażony został tak zwaną apopleksją słoneczną. Lekarz, który udzielił mu pierwszej pomocy, zaopiniował, że używane przez dorożkarzy kapełuszki lub czapki lakierowane na czarno, przyciągają promienie słoneczne i skutkiem tego podczas upałów wielkich są bardzo szkodliwe dla zdrowia. Wskutek tej opinii gubernator charkowski wydał rozporządzenie, aby podczas lata dorożkarze obowiązani byli nosić czapki białe płócienne.

Wstręt murzyna. W jednym z londyńskich sądów rozstrzyganą była w tych czasach oryginalna sprawa. Oskarżycielką była młoda ładna kobieta, która przed półtora rokiem poślubiła Murzyna. Wprótce po ślubie małżonek porzucił ją, i za żadne skarby świata żyć z nią nie chciał. Gdy go sędzia za to niezachowywanie małżeńskich przysięg strofował, odpowiedział, że biała pleć jego żony jest mu nad wszelki wyraz wstrętą. A gdy sędzia za uważył, że opuściwszy żonę, pozbawił ją środków do życia, rzekł — iż gotów jest ostatniego penny oddać, byle go nie zmuszano całować kredową twarz żony.

Sąd grecki. Ciekawy fakt opowiadają dzienniki greckie.

Przed sądem przysięgłych stawał podporucznik żandarmów, obwiniony o wykroczenie przeciw moralności.

Bardzo wielu świadków zeznało na niekorzyść obwinionego, lecz ku wielkiemu zdumieniu publiczności, sędziowie przysięgli wydali wyrok uniewinniający.

Prokurator zaprotestował w taki sposób, że natychmiast wszystkiemu dwunastu przysięgłych, jako podejrzanym o przedałość, wprost z sądu zaprowadzono do... kozy.

Kopalnie złota w Wiktorji. „Złote pola” w Wiktorji odkryto w r. 1851 a od tego czasu dostarczyły one do dnia dzisiejszego 51 milionów uncyj czystego złota, co przedstawia wartość dwóch miliardów reńskich.

W pierwszych kilku latach rezultat poszukiwań był najznaczniejszy, gdyż po parę milionów uncyj rocznie, później zmniejszył się, pomimo na-

plywu poszukiwaczy do 600000 uncji, w roku zaś ubiegłym wydobyto tam około miliona uncji czystego złota.

GŁOSY PRASY.

Nova Reforma była w istocie wczorajskonfiskowaną za artykuł, zacytowany z pewnego pisma rewolucyjnego rosyjskiego, a opisujący taktykę carskiego rządu.

W dzisiejszym numerze *N. Reforma* podnosi pewien artykuł *Starej Pressy* i zaleca publiczności naszej dobrze się nad nim zastanowić. W owym artykule *Stara Presse* oświadcza, że Katkow ma poniekąd rację, iż na Polaków się skarży i twierdzi, że na ich wiernopoddanie uczucia liczyć nie można. Owoż małoby nas obchodziło to, co sobie o nas myśli *Stara Presse*, gdyby nie ta okoliczność, że dziennik ten jest organem biura prasowego i stamtąd czerpie informacje co do kierunku, w jakim ma dążyć i co do światła, jakie na sprawy ma rzucać. Okazuje się tedy, że tyloletnie płaszczenie się na nie się nam nie przydało i nie wzbudziło wcale wiary w naszą uczciwość czy lojalność u tych, których lizaliśmy stopy. Nie dziwnego, każdy z nas przecie ma zawsze pewną niewiarę do fagasa, który za nadto się łąsi. *N. Reforma* Katkowowi się nie dziwi, bo uważa, że jego napaści na nas są psychologicznie wytłumaczone,

„ale że poważny organ prasy austriackiej może Katkowowi wtórować, — że może mu przyznawać słuszność, gdy się na nas za sam fakt życia naszego tak namiętnie rzuca — tego doprawdy ani wytłumaczyć, ani choćby czemkolwiek upozorować nie można. I można tu powiedzieć: — *c'est plus qu'un crime — c'est une faute*, zwłaszcza w dzienniku, którego stosunki z austriackim biurem prasowym są znane“.

Czas usprawiedliwia dzisiaj Wydział krajowy od zarzutu, którego jeszcze nie podniesiono, ale który podnieść może opozycja, że za mało przygotował materiału dla sejmu. Owoż zdaniem *Czasu*, nie można wymagać od Wydziału, aby w ostatnim roku swojego funkcjonowania wznawiał projekta, tylekrotnie już wnoszone, a przez Sejm uchylane. Zresztą trzeba i o tem pamiętać, że do Sejmu wejdzie wielu nowych posłów, którzy może jakkolwiek gorliwie zajmowali się sprawami krajowymi, to przecie to zajmowanie się po za Sejmem, ma się do pracy w Sejmie w takim stosunku, jak dyktantyzm do fachowości. Sam budżet wymaga od naszych posłów studjów rozległych, zwłaszcza dzisiaj, gdy finanse krajowe przychodzą do równowagi. A nie tak nie szkodzi, jak jednostronność w kwestjach budżetowych:

„Mała liczba posłów traktowała dotąd kwestje te z wyższego stanowiska t. j. z poglądem na całość, a natomiast wielu posłów przystępowało do każdej rozprawy budżetowej z predylekcjami wygórowanymi do pewnego działu gospodarstwa krajowego, z nadwyzajnymi wymaganiami dla jednej kategorii potrzeb, nawet dla jednej tylko potrzeby, jednym słowem, z jednostronnym przygotowaniem. Jeżeli zaś jedni po za budżetem szkolnym nie widzą już innych rubryk, i ich stosunku do środków rozporządzalnych, jeżeli drudzy bez względu na harmonję z ogółem potrzeb krajowych, chcieliby tylko budżet drogowy lub szpitalny zasilać ciągle jaknajwięcej, to rzecz naturalna, że kiedy po zamknięciu rozprawy budżetowej trzeba zestawić sumaryczną dochodów i wydatków, okazuje się dysproporcja, której wobec powyższych już uchwał i niemożności zasilenia źródła dochodów bez podniesienia dodatków, niepodobną racjonalną drogą usunąć. Trzeba w takim razie manewrować pozycjami i cyframi; uciekać się często do fikcyj rachunkowych, aby lukę zakryć tylko, bo wypełnić jej nie można“.

Gazeta Krakowska wraca do sprawy decentralizacji kolejowej i wzywa Towarzystwo techników, aby eno się tą kwestją zajęło.

„Technicy i przemysłowcy nasi, którzy w sprawie decentralizacji kolejowej są w pierwszym rzędzie interesowani, nie powinni zasypiać sprawę, lecz zebrać się na czasie i porozumieć nie tylko w sprawie samejże decentralizacji kolei, lecz także praktycznego i korzystnego jej zrealizowania dla kraju, a więc w sprawie ewentualnych towarzystw i spółek technicznych, fabrycznych i przemysłowych w kraju, któreby raz na zawsze zabiły w nim..

bierność. Od inicjatorów zeszłorocznego Zjazdu, od Towarzystw mianowicie technicznych we Lwowie i w Krakowie, tudzież od sfer przemysłowych i handlowych w tych miastach, oczekujemy inicjatywy w zwołaniu takiego zebrania, które, nie dotykając wcale teoretycznych kwestyj przyszłego naukowego Zjazdu techników, zajęłoby się tylko tą „szczegółową“, Galicji praktycznie dotyczącą kwestją“.

Gazeta Narodowa rozberra dziś także kwestję trwania sesji sejmowych, a donosząc, że dopiero 17 września Sejm zostanie zwołany, pisze tak:

„Wiadomo, iż rząd pozostawił zupełną swobodę przywódcom naszym politycznym co do ściślejszego oznaczenia dnia, kiedy miałby zebrać się sejm nasz, wymieniwszy tylko ogólnikowo okres pomiędzy 20 sierpnia a 20 września. Lecz dziwnym i trudnym do uwierzenia sposobem właśnie pamiędzy naszymi koryfeuszami objawia się taka jakaś niechęć czy obawa przed zwołaniem sejmu, iż pragnęliby jaknajbardziej odroczyć ten termin. Jakie są argumenta, któremi ci panowie chcą upozorować odroczenie sejmu, zaiste trudno zrozumieć. Trudno przecie przypuszczać, ażeby osobistości, które o terminie zwołania sejmu decydować mają, obawiały się udziału posłów w obchodzie jubileuszu odsieczy Wiednia?“.

Dziennik Polski zamieszcza dziś wstępny artykuł o cholercie.

Gazeta Lwowska jest pełna dziś zachwytów nad rozkwitem ekonomicznym Austrii i nad bogactwem jej ludności. Jeżeli sądzisz czytelniku, że żartujemy, to przeczytaj sam artykuł wstępny w nr. 168.

Przegląd polityczny.

Austria. Podaliśmy wczoraj wiadomość o wniesionym przez Riegera w sejmie czeskim projekcie zmiany krajowej ordynacji wyborczej — dziś winniśmy do tego wniosku dodać niektóre wyjaśnienia. Wniosek ten ze strony czeskiej pojawia się nie po raz pierwszy, wnoszono go już niejednokrotnie, pragnąc obalić szmerlingowską ordynację wyborczą, która pozwala rządowi nader łatwo zapewnić sobie pożądaną większość. Tak też bywało. Gdy stał u steru rząd centralistyczny, sejm czeski miał większość centralistyczną, gdy autonomiczny, jak dziś lub za Hohenwartha i sejm czeski stawał się autonomiczny. Rozstrzygający głos, według tej ordynacji, ma kurja większej posiadłości zwana nieordynacką (dla odróżnienia od drugiej kurji, zwanej ordynacką), która wybiera nie okręgami lecz z listy. W kurji tej ważą się głosy autonomiczne i centralistyczne. Gdy więc rząd zdoła na swoją stronę przeciągnąć pewną część głosów z jednego obozu np. centralistycznego, a drugi, autonomiczny n. p. ma całkiem po swojej stronie, wtedy przechodzi w całości lista rządowego stronnictwa, ponieważ zaś reprezentanci kurji dworskiej formują w sejmie nader silną grupę, przeto i większość sejmową rząd ma wtedy łatwo zapewnioną, tembardziej, iż i tu stoją na przeciw sobie dwie równe prawie co do siły obozy: czeski i niemiecki. Centraliści, gdy stali u steru, mocno bronili tej ustawy, która zapewniała im wyłączne w Czechach panowanie. Dziś ta sama ordynacja przeciwko nim się zwróciła. Zdaje się tedy, że dziś, zarówno Czesi, jak Niemcy powinni by postarać się o zmianę ordynacji wyborczej, która kurji dworskiej i rządowi oddaje głos decydujący i poprzeć wniosek Riegera, który żąda „aby obu szczeplom kraju całkowicie równe prawo się dostało“.

Dodać przytem należy jeszcze, że obecny wniosek Riegera jest niejako uzupełnieniem nowej ustawy wyborczej dla Czech do Rady państwa, która w roku zeszłym została na wniosek Czechów uchwaloną lubo nie uzyskała dotąd sankcji. Nowa ta ustawa wyboreza znosi owe wybory z listy w kurji dworskiej i dopuszcza do głosowania płacących 5 zł. podatku.

Wniosek Riegera został odczytany przez sekretarza i jest odtąd na porządku dziennym Sejmu czeskiego. Mógłby on dziś zostać uchwalony, gdyby tylko 15 głosów Niemców go poparło. Utworzyłaby się wtedy bowiem większość trzech czwartych, potrzebna do zmiany ustawy wyborczej, trzeba by tylko, żeby było owych 15 i żeby rząd nie zamykał zbyt rychło sesji sejmowej. Na to się jednak nie zanosi.

— Niemcy bardzo żywo interesują się sprawą budowy kolei strategicznych w Galicji i Węgrzech, *Nat. Ztg.* bowiem po raz drugi już zabiera głos w tej materji. Posiada nawet szczegółowe w tym przedmiocie informacje. Według niemieckiego dziennika, linia środkowa przestrzeni strategicznej galicyjsko-węgierskiej, począwszy od węgierskiego Hradysza (Hradisch), gotową będzie w październiku r. b. po ukończeniu przestrzeni Trenczyn-Żylina (Sillein). Linia Hradysze-Trenczyn rozpoczęta będzie na wiosnę, linja Żywiec - Kraków, ważna bardzo we względnie strategicznym, jest dopiero w stadium przygotowania. Rozpoczęta kolej Transwersalna galicyjska ma mniejsze, według *Nat. Ztg.* znaczenie strategiczne, wobec równoległej linii Tarnów-Przemysł, która nie była by prawdopodobnie zbyt zagrożoną. *Nat. Ztg.* nie wspomina tym razem, jaki udział „intryga polska“ bierze w budowie tych linii, a szkoda, dowiedzielibyśmy się może o nowych nieznanach nam dokładnie wpływach polskich w tych strategicznych przygotowaniach, czynionych z pospiechem do przyszłej wielkiej kampanji, która dla nas, według tego pisma, jest tak upragnioną, a tak niepożądaną przez liberałów niemieckich.

Rosja. Now. *Wremia* w obszernym artykule wstępnym, inspirowanym widocznie ze sfer rządowych, omawia sprawę układu z Watykanem, zbijając zarzuty tych dzienników rosyjskich, które gwałtownie wystąpiły przeciwko umowie. Żądały one pozostawienia kościoła katolickiego w zupełnem zapuszczeniu, ażeby zeszedł na stanowisko, jakie zajmuje w Rosji *raskoł* t. j. sekty, które odpady od prawosławia. Zwolennicy tej metody postępowania, stawili rządowi rosyjskiemu jako wzór do naśladowania rząd angielski, który nie zawiera żadnych układów z Watykanem, mimo, że Irlandja, również jak Polska, jest katolicka. *N. Wr.* powiada, że porównanie źle zostało wybrane, w Irlandji bowiem tylko biedny lud jest katolicki, w ziemiach zaś polskich inaczej; „w Przywiślańskim kraju“ rząd musi się obawiać wszelkich nieprzyjaznych zamysłów ze strony arystokracji i szlachty — a wyższe te klasy są również jak lud katolickie.

Dziennik petersburski zbija następnie punkt za punktem twierdzenie, że w zawartej umowie tylko rząd rosyjski poczynił ustępstwa, wykazując, że istotne ustępstwa poczyniono i ze strony Watykanu. Do ustępstw tych zalicza *N. Wr.* naprzód zgodzenie się kurji na restytucję trzech zesłanych biskupów, Felińskiego, Rzewuskiego i Krasińskiego. *N. W.* powiada, że nie było przykładu, ażeby Watykan robił ustępstwa w tej sprawie. Gazety rosyjskie, z którymi polemizuje obecnie *N. Wr.* wzięły to także za rodzaj zachęty do buntu, że restytuowani biskupi zostali nie tylko uwolnieni z zesłania, lecz nawet przyznano im pensję. Jedna z gazet krzyczała: „Feliński podniesiony, wynagrodzony, znaczy, że postępowanie jego postawiono na wzór katolickiemu duchowieństwu!“ *N. W.* powiada, że 20-letnie zesłanie, następnie zaś restytucja i wydalenie z państwa, nie może być uważane za nagrodę, co się zaś tyczy wyznaczonej pensji, to naprzód czerpaną jest ona nie z funduszu państwowych rosyjskich, lecz z tak zw. funduszu pomocniczego, będącego własnością rzymsko-katolickiego duchowieństwa. Na zarzuty czynione biskupowi wileńskiemu ks. Hryniewieckiemu, że usunął Żylińskiego, powiada *N. W.*, że „gazetom, które oplakują los Żylińskiego, widocznie wiele rzeczy nie wiadomo, co sprawę całą w innym zupełnie wystawia świetle“ i powiada, że Żyliński, jak notorycznie sprawdzono, cierpi na pomieszanie zmysłów.

Jako dalsze ustępstwo kurji rzymskiej wylicza *N. W.* zniesienie trzech dyecezyi biskupich: mińskiej, kamienieckiej i podlaskiej. Kurja chciała początkowo zgodzić się na to z zastrzeżeniem, że ustępstwo to ma być tylko czasowe, rząd jednak rosyjski żądał, ażeby było stanowcze — i kurja ustąpiła. Dyeceza kamieniecka przyłączoną została do łucko-żytomierskiej, podlaska do lubelskiej, a mińska do mohylewskiej. Zniesienie tej ostatniej dyecezyi *N. W.* nazywa „szczególnie zasługującym na uwagę“.

A wreszcie zgodziła się kurja rzymska na ostateczne oddzielenie dyecezyi kieleckiej od krakowskiej, co faktycznie dokonaniem zostało jeszcze w 1849 r. nie było jednak sankejonowane przez kurję.

O dalszych ustępstwach watykanu zamierza *N. Wr.* pisać jeszcze następnie.

Magazyn J. Drexlera i Synów

Lwów, plac Kapitulny 1. 2.
poleca świeżo otrzymane, we wielkim wyborze:
Plótna i stołową bieliznę pierwszorzędną fabryk.
DRELISZKI liberyjne i materacowe.
Satyny i kretony najmodniejszej francuskiej.
Bieliznę męską, pończochy, skarpetki.
Schirtingi i Schyfony Schrolla Syna.
Pościel kompletną, własnego wyrobu.
Łóżka z materacami
Dywany angielskie, kapy gobelinowe i pikowe,
Kocyki na łóżka, koce na konie i Grefenberskie. 377

FARBY OLEJNE

zupelnie do użycia gotowe, do malowania drzwi, okien, podłóg, dachów, do mów, sprzętów ogrodowych i gospodarskich, narzędzi rolniczych i tym podobnych, farby olejuolakerowe, farby bursztynowe.

Masę do zapuszczania podłóg

Najwybor-
niejsze

lakiery powozowe prawdziwe

wszelkiego rodzaju lakiery do robót wewnętrznych, zewnętrznych, do drzewa, żelaza i skor, wszystkie gatunki farb suchych, farby anilinowe, brzozy, farby drukarskie i farbiarskie, farby do likworów i cukrów, farby do farbowania materji bez truciźu, farby olejne w tubach, farby tuszowe akwarelowe, środki do retuszowania, olejki i werniksy do robót artystycznych, pendzle, plótna malarskie, palety i wszelkie przyrządy do malowania, rysowania i pisania, masa do hektografji gotowa.

Artykuły browarnicze i gorzelniane

smoła browarnicza, szpunty i czo-
py do beczek, korki do butelek, maszyny do korkowania, kapsle do butelek, pipy do beczek.

Artykuły gumowe

szkła, kieszki (szlauchy) gumowe do ściągania wody, wina, piwa, kwasu i do gazu, rury cynowe i ołowiane, także oliwa i smarowidła do smarowania maszyn i wozów, cement, gips, asfalt; kit do okien, teer gazowy, kwas karbolowy i proszek do desin fekcji, kwas siarkowy, saletrzany i solny, magnezyt, wszystkie gatunki szcotek, gąbki rozmaitego rodzaju i każdej wielkości, mydła toaletowe i do prania, soda, krochmal i farbka do bielizny, lak do pieczętowania i masa do lakowania butelek, atrament, jakoteż wszelkie w zakres tychże wchodzące artykuły w gatunkach doborowych i po najumiarkowańszych cenach — poleca

Skład fabryczny farb, lakierów, produktów chemicznych
oraz Handel materiałów

HÜBNER & HANKE

we Lwowie Rynek.

Cenniki specjalne na żądanie gratis i franco.

Przy zamówieniach za zaliczką uprasza się o przysłanie pewnej kwoty, któraby przynajmniej wystarczała na spłacenie tam i napowrót kosztów pocztowych w razie nieodebrania pzesyłki.

Pozwalamy sobie zwrócić uwagę Szanownych naszych P. T. odbiorców, że z rozmaitych stron i pod rozmaitemi nazwami sprowadzane i polecane bywają farby olejne, które wprawdzie bardzo przystępną ceną, ale nie trwałością i dobrocią wyrobu odznaczają się, gdyż właściwe ich części składowe zastąpione bywają surogatami, i z tego też powodu pozbawione są zupełnie własności dobrych farb olejnych tak, że całkiem nie odpowiadają swemu celowi, jeżeli służyć mają jako ochrona drzewa od wpływów atmosfery i dla powiększenia jego trwałości; — jedynie tylko dobra z dwukrotnie przegotowanym olejem lnianym utarta farba, jest prawdziwie użyteczną dla swej trwałości jakoteż dobroci najtańszą.

Przy większym odbiorze niżamy cenę stosownie.

405

Pięć medali zasługi za niezrównane środki owadogubne!

MIKOT N. Truciźna na pluskwy wypróbowanej dobroci, flakon 50 ct
GRYLON. Jedyńy środek na wytopienie szwabów, stonog, świerszczy i t. p. owadów, flakon 30 ct.

FENILIN. Niezawodny środek na mólę: nie plami koloru, nie zmienia i najdelikatniejszej materji nie szkodzi, melradykałnie niszczy i ochrania od przylegania zaraźliwych miazmatów, flakon 60 ct.

PROSZEK PERSKI. Jedyńy i niezawodny środek na wytopienie pcheł itd. dokuczliwych owadów, cena 5, 10 i 30 ct.

Rozpylacze do rozstrzku perskiego i fenilinu po 60 ct. i zł. 1-60.

Pędziki do mikotenu po 10 ct.

Papierki na muchy niezawodne sztuka 3 ct.

ALICHENIA. Niezawodny i wypróbowany środek na wytopienie chrząba domowego, kilo 40 ct.

JAN IHNATOWICZ,

magister farmacji i chemik sądowy.

We Lwowie, ul. Kopernika 1. 3 — w filji
w Krakowie Sukiennice 1. 20.

295b

Bardzo ważne wynalazki!

Podpisany ma zaszczyt podać do powszechnej wiadomości, że bardzo ważne dwa wynalazki, które w wielu krajach z największą korzyścią są zaprowadzone, we LWOWIE zaprowadzić podejmuję się.

W każdym domu i na każdym placu urządzam w kilku godzinach

Wodną Pompe

która w godzinie wydaje 20—25 wader wody, a więcej miejsca nie zajmuje, jak tylko 12 cali.

Koszt urządzenia wraz z pompą są zadziwiająco tanie i każdy właściciel domu dla wielkiej wygody i bezpieczeństwa ogniowego u siebie zaprowadzić powinien.

Jestem w możności taki przyrząd zaprowadzić, który wszelkie smrodliwe wyziewy, pochodzące z kanału na zawsze oddala.

Ten przyrząd kosztuje bardzo mało, a jest do życzenia, że ze względu na zdrowie ludzkie, powinien się w każdym domu znachodzić.

Z poważaniem

Tremski, majster ślusarski
ul. Słoneczna 1. 21 we Lwowie.

Mowa kwiatów

Zabawa towarzyska dla dorosłych

Cena 60 ct. pocztą 65 ct.

Księgarnia F. H. Richtera
we Lwowie.

Niezawodny środek

na wygubienie nagniotków, brodawek i innych podobnych narośli skórnych bezzółu i bez żadnego niebezpieczeństwa.

Cena flakonu 50 ct.

Wstrzykiwanie i kapsułki

z rośliny „MATICO“ w słabościach męskich nieoceniony środek

poleca Apteka

K. Krzyżanowskiego

we Lwowie.

Cena flaszki wstrzykiwań 40 ct.
Kapsułek 80 ct. 5

Ścierpiącym na oczy

pewna pomoc.

Woda na oczy Pawlewskiego z Poznania, jest to najdzielniejszy środek na wszelkie cierpienia oczu. Wzmacnia wzrok i leczy nadzwyczaj szybko wszelkie zapalenia, spuchnięcia i rozmaite inne słabości oczu. Znana jest ona od dawna w całych Niemczech i Rosji, gdzie z wielkiem powodzeniem po szpitalach używana bywa.

Główny skład dla Galicji.

w Apteczce Oswalda Paula
w Bukaczowcach.

Cena 1-go flakonu z dokładną instrukcją 1 zł. 20 ct.

Nabyć także takową można: We Lwowie w apt. p. Blumenfelda, w Brzeżanach w apt. p. Łobosa, w Brodach w apt. p. Inlendera, w Kołomyjach w apt. p. Stenela, w Stanisławowie w apt. p. Macury. 379a

Osobom wyjeżdżającym
do kąpieli i na letnie mieszkanie

poleca się

Czytelnia polska, francuska
i niemiecka
księgarni

F. H. RICHTERA (H. Altenberga)

we Lwowie

obejmująca obecnie przeszło 20.000 numerów.

Abonament miesięczny złr. 1. 80 ct. —

Udziela się na raz 8-12 tomów równocześnie w różnych językach — wymiana nastąpić może każdego czasu.

594

KALENDARZ POWSZECHNY Różowego Domina

na rok 1884 (rok II.)

zastosowany do potrzeb mieszkańców Galicji wraz z illustrowanym humorystyczno-satyrycznym noworocznikiem

„C H O C H L I K A“

zaczął się drukować z dniem 1. Czerwca b. r. w nakładzie znacznie powiększonym i poprawionym.

Cena 50 ct. 1 tuzin 4 zł. 50 ct

Wydawnictwo przyjmuje **ogłoszenia** za cenę 24 zł. cała stronnica, 12 złr. pół stronnicy a 6 złr. za ćwierć stronnicy.

Upraszamy także tych panów, którzyby się szczerze sprzedawaniem tego kalendarza zająć chcieli, o spieszne zgłoszenie się, jeżeli chcą przystępne i korzystne warunki otrzymać.

Wydawnictwo Różowego Domina.

ROZOWE DOMINO

TYGODNIK SATYRYCZNO - HUMORYSTYCZNY

illustrowany,

do którego dołącza się:

Dodatek polityczny, społeczny i literacki („Kurjer Lwowski“)

oprócz tego jeszcze

dodatek powieściowy w formacie książkowym.

Wydawca: Fran. Henryk Richter. Redaktor: Włodz. Zagórski (Chochlik).

Prenumerata miejscowa i zamiejscowa wynosi: rocznie 10 zł. półrocznie 5 zł. kwartalnie 2 zł. 50 ct. miesięcznie 85 ct.

Numer pojedynczy kosztuje 20 ct.

Bezpłatna premia dla abonentów rocznych.

Abonenci składający *całoroczną* przedpłatę w kwocie 10 złr. w naszej Administracji, nabywają tem samem prawo do bezpłatnej premji (oprócz Kalendarza Różowego Domina) mianowicie wybierać mogą z dzieł, których spis na żądanie dostarczamy, *dwie Serje*, zawierające 100 arkuszy

Powieści, Nowelli etc. illustrowanych, gratis — albo dwa olejodruki:

„Przed Jarmarkiem“ lub „Powrót z Jarmarku“ (Loeflera).

Abonenci, którzy płać miesięcznie lub kwartalnie, a mają zamiar cały rok pozostać nam wiernymi, otrzymają Kalendarz „Różowego Domina“ z illustrowanym humorystyczno-satyrycznym *Noworocznikiem Chochlika gratis i franco*, oraz otrzymać mogą abonenci za wyjątkowo bardzo niską cenę dzieła literatury rozrywkowej, które od czasu do czasu w naszym piśmie ogłaszamy.

Administracja „Różowego Domina“ we Lwowie, ul. Akademicka l. 3

